

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

**ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΤΟΣ 2009

**ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΤΟΣ 2009**

**ΑΘΗΝΑ
Ιούλιος 2010**

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

Την 31^η Δεκεμβρίου 2009, η σύνθεση της ολομέλειας της Α.ΔΙ.Π. ήταν η ακόλουθη (Νόμος 3374/2005, άρθρο 11):

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Σπύρος Α. Αμούργης

Αρχιτέκτων-Πολυεξόμοσ, Ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου της Πολιτείας της Καλιφόρνια

ΜΕΛΗ

Γιάννης Βλάχος

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Αχιλλέας Γραβάνης

Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

Κώστας Διαμαντάρας

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης

Λουίζα Λουκοπούλου

Διευθύντρια Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Ναπολέων Μαραβέγιας

Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Κώστας Μαργαρίτης

Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κλεομένης Οικονόμου

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Βασίλης Πανάγου

Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας

Βασίλης Παπάζογλου

Καθηγητής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (μέχρι 30/11/2009)

Άννα Συμεωνίδου-Αναστασιάδου

Καθηγήτρια Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Πάνος Τσακλόγλου

Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (μέχρι 31/08/2009)

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΤΟΣ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.

Απολογισμός του έργου της Α.ΔΙ.Π. κατά το έτος 2009

1. Εξελίξεις στη Σύσταση της Α.ΔΙ.Π.	4
1.1 Μέλη της Α.ΔΙ.Π.	
1.2 Προσωπικό Υποστήριξης	
2. Νομοθετικές ρυθμίσεις	5
2.1 Ο Εσωτερικός κανονισμός	
3. Χρηματοδότηση	6
4. Συμμετοχή σε Συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις	7
5. Προβλήματα και Δυσλειτουργίες	9
6. Συμπεράσματα του Πρώτου Μέρους	9

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.

Η Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Εισαγωγή	11
1. Πολιτισμός ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση	12
2. Η Εξωτερική Αξιολόγηση	13
3. Διαδικασίες Εσωτερικής Αξιολόγησης	14
3.1 Η παρέμβαση της Α.ΔΙ.Π. για στήριξη των ΜΟ.ΔΙ.Π.	
3.2 Σύσταση και υποβολή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης- Αυτοαξιολόγησης	
3.3 Παρατηρήσεις στον ρυθμό ενεργοποίησης των Τμημάτων	
3.4 Διαπιστώσεις και Συμπεράσματα από τις Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης	

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ.

Γενικές διαπιστώσεις για την κατάσταση της Ανώτατης Εκπαίδευσης	19
---	----

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ.

Πίνακες	23
---------------	----

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

1.1 Μέλη της Α.ΔΙ.Π.

Κατά τη διάρκεια του 2009 σημειώθηκαν οι ακόλουθες μεταβολές στη σύνθεση της Αρχής:

- Ιούλιος 2009: Παραίτηση του Μέλους της Αρχής κ. Χ. Παλιαδέλη-Σαατσόγλου, Καθηγήτριας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, λόγω εκλογής της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και αντικατάστασή της από την Καθηγήτρια επίσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ά. Αναστασιάδου-Συμεωνίδου.

- Αύγουστος 2009: Παραίτηση του Μέλους της Αρχής κ. Π. Τσακλόγλου, Καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, λόγω ανάληψης καθηκόντων σε Επιτροπή Μελέτης για το Ασφαλιστικό. Μέχρι το τέλος του 2009 δεν υπήρξε αντικαταστάτης.

- Νοέμβριος 2009: Παραίτηση του Μέλους της Αρχής κ. Β. Παπάζογλου, Καθηγητή Ε.Μ.Π., λόγω ανάληψης της θέσης του Ειδικού Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

1.2 Προσωπικό Υποστήριξης

Από τη σύστασή της η Αρχή αντιμετωπίζει πρόβλημα υποστήριξης από διοικητικό και επιστημονικό προσωπικό. Μέχρι 31-12-2008 οι εργασίες της Α.ΔΙ.Π. υποστηρίχθηκαν αποκλειστικά:

-από περιορισμένο αριθμό συμβάσεων έργου, οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠΕΑΕΚ II, και

-από μικρό αριθμό υπαλλήλων, αποσπασμένων από Α.Ε.Ι. και άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου.

Με τη λήξη του ΕΠΕΑΕΚ II την 31-12-2008 όλες οι προαναφερθείσες συμβάσεις έργου έπαυσαν να ισχύουν.

Ως εκ τούτου, η Αρχή επιδόθηκε σε όλη τη διάρκεια του 2009 στην προσπάθεια απόσπασης κατάλληλου διοικητικού προσωπικού από άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου. Στο πλαίσιο των προσπαθειών αυτών, μόλις τους τελευταίους μήνες του 2009 εξασφαλίστηκε η απόσπαση πέντε (5) υπαλλήλων, εκ των οποίων τέσσερις από φορείς του ΥπεΠΘ και ένας από το ΥΠΠΟ. Παράλληλα ανανεώθηκαν οι αποσπάσεις τριών υπαλλήλων, ενώ ταυτόχρονα αποχώρησαν από την Αρχή δύο αποσπασμένοι υπάλληλοι οικεία βουλήσει.

Ως ιδιαίτερα θετική για την υποστήριξη του έργου της Α.Δι.Π. πρέπει να αναφερθεί η απόσπαση μετά από πρόσκληση του Δρος Δημήτρη Δενιόζου, ανώτατου στελέχους της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του ΥπεΠΘ με μακρά και σημαντική εμπειρία, ο οποίος ανέλαβε τη γενική διεύθυνση των διοικητικών υπηρεσιών της Α.Δι.Π. από το τέλος του 2009.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Κατά τα πρώτα 3 έτη της λειτουργίας της (2005-2008) η Α.Δι.Π. αντιμετώπισε μία σειρά αδυναμιών σε θεσμικό επίπεδο, οι οποίες δημιουργούσαν προβλήματα και ανυπέρβλητα εμπόδια, ιδίως όσον αφορά στην απορρόφηση των κονδυλίων για την αποζημίωση των εξωτερικών εμπειρογνομόνων (βλ. την Έκθεση της Α.Δι.Π. 2008, Μέρος Α', παρ. 2).

Για τον λόγο αυτόν, καθ' όλη τη διάρκεια του 2009 η Αρχή επεξεργάστηκε ένα εκτενές σχέδιο τροποποιήσεων του βασικού νόμου λειτουργίας της (3374/2005), το οποίο και υπέβαλε στο ΥπεΠΘ, με στόχο:

- τη διευκόλυνση της λειτουργίας της
- τη διαφανή και ταχύρρυθμη διεκπεραίωση των διαδικασιών αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων
- την εξοικονόμηση πόρων με την περιστολή άσκοπων δαπανών

Μικρό μέρος των προτάσεων της Αρχής (αναφορικά με τα Μέλη της Αρχής και τον τρόπο αποζημίωσης των εξωτερικών εμπειρογνομόνων) ενσωματώθηκε στον ιδρυτικό της νόμο 3374/2005 τον Σεπτέμβριο του 2009. Βάσει της τροπολογίας αυτής, η Αρχή εισηγήθηκε τον Νοέμβριο του 2009 στο ΥπεΠΘ την έκδοση Κ.Υ.Α., η οποία δεν είχε εκδοθεί μέχρι την 31-12-2009. Το κύριο όμως μέρος των ρυθμίσεων που ζητήθηκαν εκκρεμούσε (μεταξύ των οποίων και η αντιμετώπιση του προβλήματος της νομικής υποστήριξης της Αρχής) παρέμενε εκκρεμές.

2.1 Ο Εσωτερικός Κανονισμός

Εκκρεμές επίσης στο ΥΠΕΠΘ από τον Ιανουάριο του 2008 παρέμενε το σχέδιο Εσωτερικού Κανονισμού της Α.ΔΙ.Π., χωρίς τον οποίο δεν είναι δυνατή η στελέχωση της ούτε καν με μετατάξεις υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα. Ο Εσωτερικός Κανονισμός επανυποβλήθηκε τον Μάρτιο 2009 και παρέμεινε εκκρεμής στο Γραφείο του Υπουργού ΥΠΕΠΘ. Επειδή τον Δεκέμβριο 2009 η νέα διοίκηση του ΥΠΕΠΘ αποδέχθηκε να προωθήσει ορισμένες βελτιώσεις του ιδρυτικού νόμου της Α.ΔΙ.Π., κρίθηκε σκόπιμο να επανεξετασθεί το σχέδιο του Εσωτερικού Κανονισμού και να προσαρμοσθεί ανάλογα, εν όψει των αναμενόμενων ρυθμίσεων του νόμου το πρώτο ήμισυ του 2010.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Μετά τη λήξη από 31-12-2008 του έργου «Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Αξιολόγησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης» του ΕΠΕΑΕΚ II, που αποτελούσε και την κύρια χρηματοδότηση της Α.ΔΙ.Π., το σύνολο των δαπανών της κατά το έτος 2009 καλύφθηκε από τον Τακτικό Προϋπολογισμό (ως τμήμα του Προϋπολογισμού του ΥΠΕΠΘ). Το έργο του ΕΠΕΑΕΚ II μέχρι το 2008 περιλάμβανε κονδύλια συνολικού ύψους 2,63 εκ. €, εκ των οποίων κατέστη δυνατόν να αξιοποιηθούν μόνο 0,5 εκ. €. Η ιδιαίτερα χαμηλή απορρόφηση οφείλεται στην πλήρη έλλειψη (α) νομικής υποστήριξης από ειδικευμένο διοικητικό προσωπικό από 1/9/2006 έως τον Ιανουάριο 2008, καθώς και (β) έγκυρης πληροφόρησης της Α.ΔΙ.Π. από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ και του ΥΠΟ σχετικά με τις δημοσιονομικές διαδικασίες διαχείρισης που αφορούν σε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (οι οποίες δεν προβλέπονται από το Σύνταγμα).

Ήδη από το Δεκέμβριο του 2008 η Αρχή υπέβαλε Τεχνικό Δελτίο για χρηματοδότηση από το Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2009-2013 («Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Αξιολόγησης της Ποιότητας και Τεκμηρίωσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα») προϋπολογιζόμενου ύψους € 14.641.756. Το ΥΠΕΠΘ είχε προβλέψει αρχικά το ποσό των 25 εκ. € για την Α.ΔΙ.Π. Μετά όμως από την εκτίμηση του κόστους των εξωτερικών αξιολογήσεων και ορισμένων λειτουργικών αναγκών της Αρχής, η Α.ΔΙ.Π. πρότεινε στο ΥΠΕΠΘ να διατεθεί το υπόλοιπο ποσό των 11 εκ. € περίπου στα Α.Ε.Ι. για (α) την οργάνωση και υποστήριξη των ΜΟ.ΔΙ.Π., δηλαδή των εσωτερικών Μονάδων Διασφάλισης της Ποιότητας κάθε Α.Ε.Ι., και (β) τη δημιουργία βάσης δεδομένων σε κάθε Α.Ε.Ι., που θα συνεργάζεται με το ΥΠΕΠΘ και την Α.ΔΙ.Π. Η εισήγηση έγινε αποδεκτή από το ΥΠΕΠΘ και η ΕΔΥ/ΥΠΕΠΘ προχώρησε τον Ιούνιο 2009 στην πρόσκληση των Α.Ε.Ι. για υποβολή προτάσεων για χρηματοδότηση.

Η πρόταση του Έργου της Α.ΔΙ.Π. στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2009-2013 εγκρίθηκε και στη συνέχεια το Έργο εντάχθηκε στις 13/7 του 2009, η υπογραφή όμως των σχετικών εκτελεστικών αποφάσεων (Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις) των Υπουργείων Παιδείας και Οικονομικών καθυστέρησε λόγω της

αλλαγής Κυβέρνησης που ακολούθησε μετά τις εθνικές εκλογές του Οκτωβρίου 2009.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι μέχρι 31-12-2009 η Αρχή δεν ήταν δυνατόν να απορροφήσει κονδύλια από το ΕΣΠΑ και, κατά συνέπεια, να επαναδραστηριοποιήσει τις εξωτερικές αξιολογήσεις (βλ. κατωτέρω).

4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

24-25 Φεβρουαρίου 2009 Συμμετοχή του Προέδρου στην παρουσίαση της μεθοδολογίας αξιολόγησης καθώς και των επιλεγέντων Κέντρων Αριστείας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης 2010-12 (*Centers of Excellence in Universities 2010-12*), που οργάνωσε η ENQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*) στο Ελσίνκι.

Μάρτιος 2009 Συμμετοχή του μέλους της Α.Δι.Π. καθηγητή κ. Γιάννη Βλάχου στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (EUA) στη Ρώμη.

6-7 Απρίλιος 2009 Οργάνωση Επίσκεψης Αντιπροσωπείας από την Κίνα (του Υφυπουργού Παιδείας της Περιφέρειας της Σαγκάης, και άλλων υπηρεσιακών) μετά από αίτημά τους, προκειμένου να ενημερωθούν από την Α.Δι.Π. για τις διαδικασίες Διασφάλισης Ποιότητας στην Ελλάδα.

8 Απριλίου 2009 Ομιλία του Προέδρου της Α.Δι.Π. σε Ημερίδα που οργάνωσε η Ένωση των Ελλήνων Βουλευτών και Ευρωβουλευτών για την «Αξιολόγηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης» στο Αμφιθέατρο του Υπουργείου Εξωτερικών στην Αθήνα.

15-16 Ιουνίου 2009 Συμμετοχή του Προέδρου της Α.Δι.Π. στο Σεμινάριο της ENQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*) για την “Εσωτερική Διασφάλιση της Ποιότητας – Αντιμετωπίζοντας κοινές προκλήσεις» στη Χάγη.

26 Ιουνίου 2009 Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Α.Δι.Π. των Πρυτάνεων στη Σύνοδο στα Ιωάννινα.

2 Ιουλίου 2009 Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Α.Δι.Π. των Προέδρων Τ.Ε.Ι. στη Σύνοδο στην Καβάλα.

Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2009 Παρουσίαση των αρχών της αξιολόγησης από το μέλος της Α.Δι.Π. καθηγητή κ. Γιάννη Βλάχο σε συναντήσεις ευαισθητοποίησης που πραγματοποιήθηκαν στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (9/9/2009), στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (29/10/2009) και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (30/10/2009).

24 Σεπτεμβρίου 2009 Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Α.ΔΙ.Π., τον καθηγητή κ. Γιάννη Βλάχο και την καθηγήτρια κ. Άννα Αναστασιάδου-Συμεωνίδου, μέλη της Α.ΔΙ.Π., του Προέδρου και των μελών της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

28-29 Σεπτεμβρίου 2009 Εκπροσώπηση της Α.ΔΙ.Π. από τον Πρόεδρο στην Ετήσια Συνεδρίαση της Ολομέλειας (*General Assembly*) της ΕΝQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*) στη Βαρκελόνη.

1 Οκτωβρίου 2009 Οργάνωση συνεδρίασης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με τους Προέδρους των ΜΟ.ΔΙ.Π. (Αντιπρυτάνεις των Πανεπιστημίων ΑΠΘ, Μακεδονίας, ΔΠΘ, Δυτ. Μακεδονίας και Θεσσαλίας, καθώς και τους Προέδρους των Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Σερρών, Δυτ. Μακεδονίας και Λάρισας) με αντικείμενο τις διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης (ετήσιες εκθέσεις τμημάτων και εκθέσεις των ΜΟ.ΔΙ.Π.).

7-10 Οκτωβρίου 2009 Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (ΕΥΑ) στο Πανεπιστήμιο της Giessen. Ομιλία ως προσκεκλημένου ομιλητή του Προέδρου της Α.ΔΙ.Π. στο Συνέδριο «Παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών μεταξύ χωρών, διαδικασίες και επιπτώσεις για τον Ευρωπαϊκό χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΗΕΑ)».

29-31 Οκτωβρίου 2009 Ενημέρωση Ελλήνων και αλλοδαπών ελληνομαθών καθηγητών γλωσσολογίας από το μέλος της Α.ΔΙ.Π. καθηγήτρια κ. Άννα Αναστασιάδου-Συμεωνίδου, για τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης καθώς και για την συμμετοχή τους ως εξωτερικών εμπειρογνομόνων στις διαδικασίες της Α.ΔΙ.Π. Η ενημέρωση έγινε στο πλαίσιο του 9ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου.

19-20 Νοεμβρίου 2009 Συμμετοχή των μελών της Α.ΔΙ.Π. καθηγητών κ.κ. Βασίλη Παπάζογλου και Γιάννη Βλάχου στο «Τέταρτο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για τη Διασφάλιση Ποιότητας» της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (ΕΥΑ) στην Κοπεγχάγη.

3 Δεκεμβρίου 2009 Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Α.ΔΙ.Π. των Προέδρων των Τ.Ε.Ι. στη Σύνοδο στο Μεσολόγγι.

9 Δεκεμβρίου 2009 Ενημέρωση των μελών της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το μέλος της Α.ΔΙ.Π. καθηγήτρια κ. Άννα Αναστασιάδου-Συμεωνίδου για τη σύνταξη της Εσωτερικής Έκθεσης της ΜΟ.ΔΙ.Π.

17 Δεκεμβρίου 2009 Συμμετοχή του Προέδρου της Α.ΔΙ.Π. στην Ημερίδα του Ελληνικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής στην Αθήνα με θέμα την «Πράσινη Ανάπτυξη

και Αρχιτεκτονική του Περιβάλλοντος και προστασία του» ως προσκεκλημένος ομιλητής.

5. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Η αδυναμία συνέχισης των Εξωτερικών Αξιολογήσεων κατά το 2009 λόγω περάτωσης του χρηματοδοτικού προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ II και λόγω έλλειψης προσωπικού υποστήριξης επιδεινώθηκε εξ αιτίας προβλημάτων που αντιμετώπισε η Αρχή από τους ελεγκτικούς φορείς στο ΥΠΕΠΘ. Συγκεκριμένα, η Αρχή υπέβαλε επανειλημμένα το 2008 προς έγκριση στον Υπουργό Παιδείας, ο οποίος και εποπτεύει την Αρχή «για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών της» (Άρθρο 10, παρ. 1 του Ν. 3374/2005), σχέδιο απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την έγκριση συμβάσεων ανάθεσης έργου σε εξωτερικούς συνεργάτες υποστήριξης της Α.ΔΙ.Π. με χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ II. Την εισήγηση της Α.ΔΙ.Π. απέρριψε ο Υπουργός και εξέδωσε συγκεκριμένες οδηγίες μέσω του Ειδικού Γραμματέα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (έγγραφο 51649/21-4-2008). Οι οδηγίες όμως του ΥΠΕΠΘ, βάσει των οποίων η Αρχή προχώρησε στη σύναψη συμβάσεων έργου συνολικής δαπάνης 187.000 € για το δεύτερο εξάμηνο του 2008, αμφισβητήθηκαν εκ των υστέρων από τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες στο ΥΠΕΠΘ. Η εμπλοκή αυτή κινδύνευσε να οδηγήσει σε απένταξη του έργου, με συνακόλουθη σοβαρή επιβάρυνση του Δημοσίου ύψους 0,5 εκ. €. Οπωσδήποτε, οι ελλείψεις νομικής υποστήριξης, εξειδικευμένου προσωπικού και έγκυρων και σαφών οδηγιών προς την Α.ΔΙ.Π. είχαν ως συνέπεια την επιβράδυνση του ρυθμού απορρόφησης των κονδυλίων του ΕΠΕΑΕΚ II και, εν τέλει, την επιστροφή του μεγαλύτερου μέρους της εγκεκριμένης για την περίοδο εκείνη χρηματοδότησης της Α.ΔΙ.Π. από Κοινοτικά κονδύλια.

Τελικώς, η Πολιτεία, αναγνωρίζοντας αφενός τη σοβαρότητα του επιτελούμενου από την Αρχή έργου και αφετέρου το γεγονός ότι η τελευταία επλανήθη στη συγκεκριμένη περίπτωση συμμορφούμενη σε εσφαλμένη έγγραφη υπόδειξη του ΥΠΕΠΘ, προέβη μέσω νομοθετικής ρύθμισης στην κάλυψη της νομιμότητας των εν λόγω συμβάσεων.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

Τα προαναφερθέντα προβλήματα λειτουργίας της Α.ΔΙ.Π. σχετίζονται με συστημικά προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτά έχουν τα τελευταία χρόνια επιδεινωθεί εξαιτίας της δυσμενούς – και σήμερα πλέον δραματικής - οικονομικής συγκυρίας. Η Α.ΔΙ.Π. ιδρύθηκε το 2005 ως ανεξάρτητη «Εμβληματική» Αρχή. Εντούτοις, ακόμη και σήμερα έχει ελάχιστο ειδικευμένο διοικητικό προσωπικό και αντιμετωπίζει σε καθημερινή βάση απaráδεκτα γραφειοκρατικά προβλήματα.

Το βάρος της χρηματοδότησης της Α.ΔΙ.Π. ανέλαβαν διαρθρωτικά προγράμματα, πρώτα το ΕΠΕΑΕΚ II και σήμερα το Ε.Σ.Π.Α., με συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης (2008 το πρώτο, 2013 το δεύτερο). Η αδυναμία σύστασης Ειδικού Λογαριασμού για την απορρόφηση των σημαντικών διαθέσιμων κοινοτικών κονδυλίων οδηγεί στην υπαγωγή όλων των δαπανών σε ελέγχους από φορέα, ο οποίος δεν αντιλαμβάνεται

τις ειδικές ανάγκες που προκύπτουν (α) από την εφαρμογή υποχρεώσεων που ανέλαβε η Ελλάδα έναντι της Ε.Ε., (β) από την ανάγκη επείγουσας επιστράτευσης προσωπικού υποστήριξης για τη διεκπεραίωση των εξωτερικών αξιολογήσεων και, κυρίως, (γ) από την ειδική μέριμνα για αξιοπρεπή φιλοξενία και έγκαιρη αποζημίωση εμπειρογνομόνων/αξιολογητών από το εξωτερικό. Πρέπει να σημειωθεί ότι η αποζημίωση των εμπειρογνομόνων από το εξωτερικό αφορά στην ουσία στην επιστροφή των προκαταβαλλόμενων από τους ίδιους εξόδων μετακίνησης και διαμονής τους και όχι σε επιπλέον αμοιβή τους!

Οι πόροι όμως του Ε.Σ.Π.Α. είναι πολύ δύσκολο να απορροφηθούν χωρίς την απαραίτητη διαχειριστική υποδομή και το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο. Έτσι, η λειτουργία της Α.ΔΙ.Π. επαφίεται ουσιαστικά στην αυταπάρνηση των Μελών της (πολλά από τα οποία, ως σημειωθεί, μετακινούνται και εκτός Αθηνών για την εκπλήρωση υποχρεώσεων προς τα Α.Ε.Ι. στα οποία υπηρετούν), και των ελάχιστων σε αριθμό αλλά φιλότιμων αποσπασμένων στελεχών και υπαλλήλων της.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εισαγωγή

Με τον Νόμο 3374/2005 η Πολιτεία εισήγαγε για πρώτη φορά στην Ελλάδα θεσμούς Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση και συνέστησε ως αρμόδια για τον συντονισμό και την εφαρμογή τους την Α.Δι.Π. ως ανεξάρτητη διοικητική Αρχή.

Η σημασία του νομοθετήματος άργησε να εκτιμηθεί τόσο από τους κυρίως ενδιαφερομένους, δηλαδή την ακαδημαϊκή κοινότητα, διδάσκοντες και διδασκομένους, όσο και από την ευρύτερη κοινωνία. Παραδόξως όμως, υποτιμήθηκε από την ίδια την Πολιτεία που το προώθησε με μεγάλη καθυστέρηση, λόγω δεσμεύσεων που είχαν αναληφθεί από το 1999 απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι επειδή είχε τότε ακόμη γίνει ευρύτερα αποδεκτή η αναγκαιότητα του θεσμού για τη βελτίωση και τον ορθολογικό προγραμματισμό των λειτουργιών και των στόχων των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τα διεθνώς κείμενα.

Σήμερα, πέντε χρόνια μετά την ψήφιση του Νόμου 3374 και τέσσερα από την πρώτη συγκρότηση της Α.Δι.Π. η κατάσταση έχει, κατά το ένα σκέλος τουλάχιστον, σημαντικά μεταβληθεί:

Η αξία της Διασφάλισης της Ποιότητας και των διαδικασιών αξιολόγησης που αυτή εισάγει έχει αναγνωρισθεί από σημαντικό μέρος των διοικήσεων των Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών δασκάλων, οι οποίοι μετέχουν ενεργά τόσο εκπροσωπούμενοι στην Α.Δι.Π. όσο και πρωτοστατούντες στις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης των ιδρυμάτων τους.

Λιγότερο οπωσδήποτε έχει εκτιμηθεί η σημασία της ποιότητας από τους επίδοξους ή εν ενεργεία φοιτητές και από την ευρύτερη κοινωνία, η οποία αντιμετωπίζει την Ανώτατη Εκπαίδευση ως απλό εφαλτήριο απόκτησης τίτλων σπουδών και επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Όσο για την Πολιτεία, θεωρώντας ίσως ότι η νομοθετική ρύθμιση και η συγκρότηση της Επιτροπής εξασφάλιζαν αυτομάτως την Ποιότητα, πίστεψε ότι η επιτυχής λειτουργία θεσμών καινοφανών για την ελληνική πραγματικότητα, άγνωστων στους διοικητικούς και δημοσιονομικούς μηχανισμούς, θα μπορούσε να προχωρήσει χωρίς έμπειρο προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης ή κατάλληλη στέγη και, κυρίως, χωρίς πρόνοιες ή και απλή κατανόηση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνεπάγεται, λ.χ., η πρόσκληση και αξιοπρεπής φιλοξενία και η έγκαιρη ευπρεπής αντιμετώπιση διακεκριμένων

επιστημόνων ως αξιολογητών από το εξωτερικό. Έτσι, ενώ εξασφαλίσθηκαν από το ΕΠΕΑΕΚ II όλοι οι απαραίτητοι για τη λειτουργία της Α.ΔΙ.Π. πόροι, η απορρόφησή τους όχι μόνον υστέρησε δραματικά, με αποτέλεσμα να επιστραφεί το μεγαλύτερο μέρος των εγκεκριμένων κονδυλίων ΕΠΕΑΕΚ II, αλλά δημιουργήθηκε κίνδυνος απένταξης του όλου έργου με συνακόλουθη επιβάρυνση του Δημόσιου προϋπολογισμού (βλ. ανωτέρω).

Τα προβλήματα αυτά είχαν ως συνέπεια την ανατροπή της αρχικής εκτίμησης για προγραμματισμό εξωτερικών αξιολογήσεων κατά το 2009 και, δυστυχώς, απειλούν με διακοπή την πρόοδό τους κατά τα επόμενα έτη, παρά το γεγονός ότι **η ταχεία διεκπεραίωση των εξωτερικών αξιολογήσεων θα παρείχε αντικειμενικά τεκμήρια για τον ορθολογικότερο και αποτελεσματικότερο σχεδιασμό της πολιτικής για την ανώτατη εκπαίδευση.**

1. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πρωταρχικός σκοπός του Νόμου 3374 και έργο – μεταξύ άλλων - της Α.ΔΙ.Π. είναι η εισαγωγή, εδραίωση και ανάπτυξη ενός **πολιτισμού ποιότητας μέσα στα ίδια τα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης** με την ενεργοποίηση εκείνων των οργάνων και των εσωτερικών διαδικασιών που θα παρακολουθούν σε συνεχή βάση και θα αποτιμούν το έργο και τη λειτουργία της ακαδημαϊκής μονάδας ειδικά αλλά και του ιδρύματος γενικότερα.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού ο νομοθέτης θέσπισε συγκεκριμένα όργανα στους κόλπους των Α.Ε.Ι., που είναι η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) σε επίπεδο τμήματος, η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) σε επίπεδο ιδρύματος και, σε κεντρικό επίπεδο, η Α.ΔΙ.Π. ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, υπεύθυνη για τον συντονισμό (α) **εσωτερικών** και (β) **εξωτερικών διαδικασιών** διασφάλισης της ποιότητας.

Είναι κοινή αντίληψη των συνυπευθύνων (ακαδημαϊκή κοινότητα, Πολιτεία) αλλά και των ενδιαφερομένων (κοινή γνώμη) ότι η Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης συναρτάται και εξαρτάται από την **Εξωτερική Αξιολόγηση**, όταν αυτή γίνεται με εγγυήσεις εμπειρίας, εγκυρότητας, διαφάνειας και αντικειμενικότητας. Η αξία της «έξωθεν μαρτυρίας» είναι αναμφισβήτητα πολύτιμη και μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός αναγνώρισης αλλά, κυρίως, βελτίωσης. Πεποίθηση ωστόσο της Α.ΔΙ.Π., που επιβεβαιώνεται από τη διεθνή εμπειρία, είναι ότι ακόμη μεγαλύτερη σημασία, ιδίως μακροπρόθεσμα, για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης έχει η υιοθέτηση, εδραίωση και διαρκής ανάπτυξη υγιών διαδικασιών **Εσωτερικής Αξιολόγησης (Αυτοαξιολόγησης)**, καθώς αυτές αποτελούν το διαρκές και ασφαλές θεμέλιο για την κατοχύρωση και διάχυση **Πολιτισμού Ποιότητας και Λογοδοσίας**, ο οποίος εγγυάται τη διαρκή βελτίωση και την αποφυγή της διολίσθησης σε πρακτικές υποβάθμισης. Πράγματι, η αλλαγή νοοτροπίας στα Α.Ε.Ι. με την υιοθέτηση της διαρκούς βελτίωσης μέσω της αυτοαξιολόγησης σε όλες τις δραστηριότητες θα δημιουργήσει μακροπρόθεσμα στέρεες βάσεις για την προσδοκώμενη ανάπτυξη πνεύματος αριστείας που έχει ανάγκη ο χώρος της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Κυρίως όμως η συστηματική λειτουργία στα Α.Ε.Ι. των θεσμών εσωτερικής αξιολόγησης θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την περαιτέρω ανάπτυξη της αυτοδυναμίας των Α.Ε.Ι., καθώς η συνεχής παρακολούθηση στοιχείων και δεδομένων της λειτουργίας όλων των τμημάτων και όλων των μονάδων τους θα επιτρέπει εμπειριστατωμένες, βελτιωτικές παρεμβάσεις της κεντρικής τους Διοίκησης σε όλα τα επίπεδα του ιδρύματος, αλλά και θα δικαιολογεί και θα τεκμηριώνει ορθολογικά τα αιτήματα που προβάλλουν τα Α.Ε.Ι. προς την Πολιτεία.

2. Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αναστολή των Εξωτερικών Αξιολογήσεων σε όλη τη διάρκεια του 2009 αποτέλεσε ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα. Η επανενεργοποίηση του προγράμματος Εξωτερικών Αξιολογήσεων εντός του 2010 μετά την απεμπλοκή της χρηματοδότησης από το ΕΣΠΑ (βλ. ανωτέρω σελ. 6) αναμένεται ότι θα βοηθήσει στην επιτάχυνση της διαδικασίας. Είναι ωστόσο γεγονός ότι η ευρύτερη αποδοχή του θεσμού διασφάλισης της ποιότητας μεταξύ των Α.Ε.Ι. έχει ήδη οδηγήσει σε συσσώρευση μεγάλου αριθμού εκθέσεων εσωτερικής αξιολόγησης (βλέπε Πίνακες 3-4) και ότι η αναπόφευκτη καθυστέρηση επιβάλλει αναθεώρηση του αρχικού προγραμματισμού εξωτερικών αξιολογήσεων. Με τις υπάρχουσες δυνατότητες η Α.Δι.Π. είναι σε θέση να υλοποιήσει περίπου 120 εξωτερικές αξιολογήσεις μέχρι το τέλος του 2010. Ο αριθμός αυτός θα μπορούσε να είναι αυξημένος, αν δεν δρούσαν ανασταλτικά οι ακόλουθοι περιοριστικοί παράγοντες:

- Η Αρχή εξακολουθεί να λειτουργεί με μικρή υποστήριξη εναλλασσόμενων, αποσπασμένων υπαλλήλων χωρίς ειδική εμπειρία.
- Οι περισσότεροι εμπειρογνώμονες, καθώς προέρχονται από το εξωτερικό, απαιτούν τουλάχιστον τρίμηνη ή και εξαμήνη προειδοποίηση, γεγονός που μεταθέτει χρονικά την έναρξη του μεγαλύτερου όγκου των αξιολογήσεων μετά τον Σεπτέμβριο του 2010.
- Οι καταχρηστικά πολύπλοκες διαδικασίες επιστροφής των προκαταβληθέντων από τους εμπειρογνώμονες εξόδων μετακίνησης και διαμονής τους και τα συνεχώς αναφυόμενα διαχειριστικά προβλήματα στις διαδικασίες αποζημίωσής των έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας στο προσωπικό και τα Μέλη της Α.Δι.Π. αλλά και μεγάλης δυσαρέσκειας στους εξωτερικούς αξιολογητές, η οποία κινδυνεύει να διασύρει την όλη διαδικασία διεθνώς. Εάν δε η διαδικασία συγκριθεί με αντίστοιχες άλλων χωρών, όπου οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες αποζημιώνονται για τις δαπάνες τους πλήρως και λαμβάνουν επιπλέον αμοιβή, το πρόβλημα γίνεται ακόμη εντονότερο.
- Η Α.Δι.Π. θα αντιμετωπίσει την αντικατάσταση πολλών από τα έμπειρα πλέον μέλη της, η θητεία των οποίων λήγει στις 31 Αυγούστου 2010. Εξαιτίας αυτού σε συνδυασμό και με την έλλειψη έμπειρου προσωπικού, υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθούν πρόσθετες δυσκολίες στην επιτάχυνση υλοποίησης του έργου της Αρχής.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1 Η παρέμβαση της Α.ΔΙ.Π. για στήριξη των ΜΟ.ΔΙ.Π.

Στο πλαίσιο της προσπάθειάς της για την εδραίωση και ανάπτυξη «πολιτισμού ποιότητας» στην Ανώτατη Εκπαίδευση και στήριξης των ΜΟ.ΔΙ.Π., και μετά την κατάρτιση του τελικού προϋπολογισμού για το έργο «Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Αξιολόγησης της Ποιότητας και Τεκμηρίωσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα» (βλ. ανωτέρω, σελ. 6), η Α.ΔΙ.Π. εισηγήθηκε ήδη από το τέλος του 2008 στη Διαχειριστική Αρχή του Ε.Σ.Π.Α. τη διάθεση μέσω προκήρυξης του υπολοίπου των 11 εκ. € περίπου (από την αρχική πρόβλεψη για την Α.ΔΙ.Π. των περ. 25 εκ €) σε ειδικό έργο με συγκεκριμένες προδιαγραφές επ' ωφελεία των Α.Ε.Ι. και με δικαιούχους τις ΜΟ.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. Με το προτεινόμενο έργο θα δινόταν η ευκαιρία σε όλα τα Α.Ε.Ι. να καταρτίσουν Ψηφιακές Βάσεις για το σύνολο των στοιχείων και δεδομένων της λειτουργίας τους, χρήσιμες για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση του πολυδιάστατου έργου τους, αλλά και για την άντληση έγκυρων και σταθερά επίκαιρων στοιχείων από την Κεντρική Διοίκηση και από την Α.ΔΙ.Π.

- Η πρόταση της Α.ΔΙ.Π. κρίθηκε χρήσιμη και είχε ως αποτέλεσμα την προκήρυξη από τη Διαχειριστική Αρχή του Ε.Σ.Π.Α. και από το Ε.Π. του έργου «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» του έργου «ΜΟ.ΔΙ.Π.» (24/6/2009), μέσω του οποίου διατέθηκε ήδη συνολικό ποσό 11 εκ. € περίπου στα 39 Α.Ε.Ι. Σημειώνεται ότι στην πρόσκληση του εν λόγω έργου αναφέρεται σαφώς ότι αυτό αφορά στη *«δημιουργία υποστήριξης τοπικού πληροφοριακού συστήματος για κάθε ίδρυμα συμβατό με τις λειτουργίες της Α.ΔΙ.Π. το οποίο θα περιλαμβάνει διαδικασίες υποστήριξης της οργάνωσης της αξιολόγησης με δυνατότητες ασφαλούς εισαγωγής τυποποιημένων δεδομένων και αξιόπιστης διαχείρισης αποτελεσμάτων και έκδοσης εκθέσεων σε περιβάλλον διαδικτύου»*.

Πέρα από τη σημαντική αυτή πρωτοβουλία και με σκοπό να βοηθήσει τα Α.Ε.Ι. να ανταποκριθούν στις αυστηρές προϋποθέσεις για χρηματοδότηση που έθεσε η Διαχειριστική Αρχή, η Α.ΔΙ.Π.:

- Προχώρησε στη σύνταξη οδηγιών για τη διαμόρφωση Ψηφιακής Βάσης Δεδομένων στα επιμέρους Α.Ε.Ι. και για τη μορφή των εισαγόμενων στοιχείων, διασφαλίζοντας συμβατότητα τόσο μεταξύ των Α.Ε.Ι. αλλά και της κεντρικής Βάσης Δεδομένων τόσο της Α.ΔΙ.Π. καθώς και της Κεντρικής Διοίκησης του ΥΠΕΠΘ.
- Οργάνωσε μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου 2009 σειρά ειδικών ενημερωτικών και διευκρινιστικών συναντήσεων με τους Προέδρους (Αντιπρυτάνεις Πανεπιστημίων και Αντιπροέδρους Τ.Ε.Ι.) των ΜΟ.ΔΙ.Π. όλων των Α.Ε.Ι. Το αντικείμενο των συναντήσεων αφορούσε κυρίως το έργο των ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις εσωτερικές εκθέσεις των Α.Ε.Ι. Ενδεικτικά αναφέρονται οι συναντήσεις με τους εκπροσώπους των ΜΟ.ΔΙ.Π. των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της Βορείου Ελλάδας, της Θεσσαλίας και της Στερεάς Ελλάδας, των Αθηνών, της

Πελοποννήσου και της Κρήτης, καθώς και επισκέψεις στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, στο Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, στο Πανεπιστήμιο και στο Τ.Ε.Ι. Κρήτης κτλ.

- Επίσης, προχώρησε σε συμβουλευτικές συναντήσεις με προέδρους τμημάτων Πανεπιστημίων και προϊσταμένους τμημάτων Τ.Ε.Ι., δίνοντας οδηγίες για τη συμπλήρωση των απογραφικών «ετήσιων εσωτερικών εκθέσεων» και για τη λειτουργία των οργάνων διασφάλισης ποιότητας στις επιμέρους ακαδημαϊκές μονάδες.

Παράλληλα, η Α.ΔΙ.Π.

- Συνέταξε και διένειμε αρμοδίως ειδικό τεύχος οδηγιών και αναλυτικούς πίνακες απογραφικών στοιχείων και δεδομένων για τη συμπλήρωση των «απογραφικών εκθέσεων» Τμημάτων και Ιδρυμάτων (*Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις και Εσωτερικές Εκθέσεις του Ν. 3374/2005, άρθρο 2*).

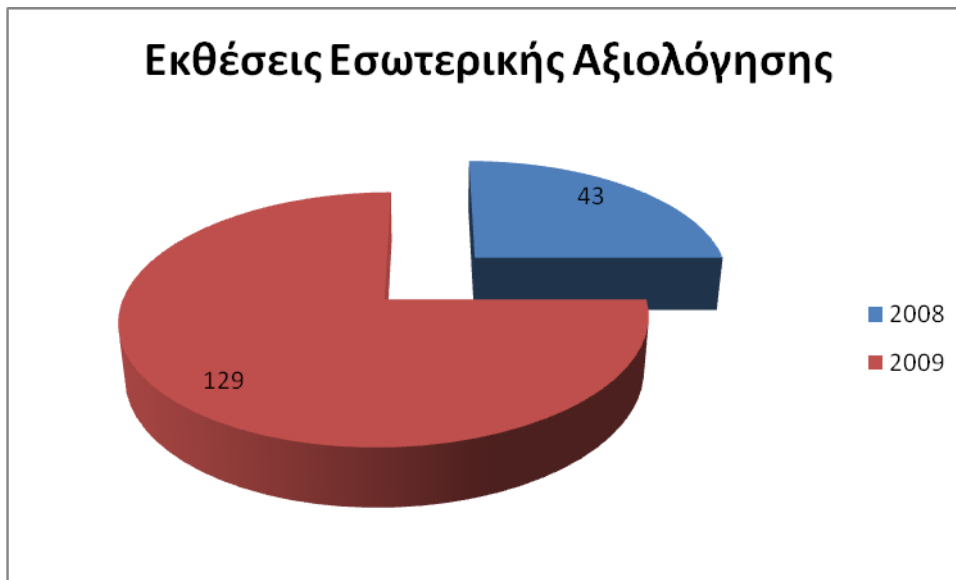
Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω πρωτοβουλιών της Α.ΔΙ.Π. τα Τμήματα των Α.Ε.Ι. και οι ΜΟ.ΔΙ.Π. προχώρησαν στη σύνταξη των πρώτων «Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των Τμημάτων» και των πρώτων συγκεντρωτικών «Εσωτερικών Εκθέσεων» των Ιδρυμάτων, που ήδη αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για τη διαχείριση της όλης λειτουργίας τους από την Κεντρική Διοίκηση των Α.Ε.Ι. Συνακόλουθα και οι προτάσεις που υποβλήθηκαν από τις ΜΟ.ΔΙ.Π. των Α.Ε.Ι για χρηματοδότηση από το έργο Ε.Σ.Π.Α. που προαναφέρθηκε εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν στις αρχές του 2010.

Μετά τη χρηματοδότηση από το Ε.Σ.Π.Α. της δράσης «ΜΟ.ΔΙ.Π.» αναμένεται η ανάπτυξη των Μονάδων Διασφάλισης Ποιότητας σε όλα τα Α.Ε.Ι., η στελέχωσή τους καθώς και η έναρξη υλοποίησης του πληροφοριακού συστήματος υποστήριξης της δράσης τους.

3.2 Σύνταξη και υποβολή «Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης – Αυτοαξιολόγησης»

Η σύνταξη και υποβολή «Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης», που άρχισε από το 2007 με βραδύτατους ρυθμούς και αποκλειστικά με πρωτοβουλία ορισμένων τμημάτων, των πρώτων που αναγνώρισαν τη σημασία των διαδικασιών Διασφάλισης της Ποιότητας, επιταχύνθηκε σημαντικά κατά το 2009, σηματοδοτώντας μια σαφή αλλαγή στην πολιτική των Α.Ε.Ι., ίσως ως αποτέλεσμα της πολιτικής και των ενεργειών της Α.ΔΙ.Π. Η επιτάχυνση αυτή αποτυπώνεται συγκεκριμένα στο ακόλουθο σχήμα:

Η Α.ΔΙ.Π. παρακολουθεί συνεχώς τη διαδικασία υποβολής «Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης - Αυτοαξιολόγησης» και αλληλογραφεί συστηματικά με τις ακαδημαϊκές μονάδες, υποδεικνύοντας κατά περίπτωση συμπληρώσεις, βελτιώσεις και επικαιροποιήσεις, προκειμένου να διασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή αρτιότητα και πληρότητα των Εκθέσεων εν όψει των προγραμματιζόμενων Εξωτερικών Αξιολογήσεων.

Η επιτάχυνση του ρυθμού σύνταξης και υποβολής Εσωτερικών Αξιολογήσεων των ακαδημαϊκών μονάδων αναμένεται να ενταθεί κατά το έτος 2010. Περισσότερα από τα 50% των περίπου 500 τμημάτων Α.Ε.Ι. της Ελλάδας αναμένεται ότι θα έχουν υποβάλει στην Α.ΔΙ.Π. την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης πριν από το τέλος του έτους.

3.3 Παρατηρήσεις στον ρυθμό ενεργοποίησης των Τμημάτων

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η κατανομή στα ιδρύματα των εκθέσεων που έχουν μέχρι σήμερα υποβληθεί δεν είναι ομοιόμορφη. Ενώ υπάρχει σχετική ισορροπία μεταξύ Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. (105 στις 286 -ποσοστό 37%, και 67 στις 213 εκθέσεις – ποσοστό 31%, αντίστοιχα), δεν ισχύει το ίδιο και για την κατανομή ανά ίδρυμα. Έτσι, οι εκθέσεις συγκεντρώνονται σε 11 από τα 24 Πανεπιστήμια. Αντίστοιχα οι εκθέσεις τμημάτων Τ.Ε.Ι. προέρχονται κυρίως από 12 μόνον από τα 16 ιδρύματα (βλ. τους πίνακες 1-7). Οπωσδήποτε, η διαφαινόμενη θετική διαφοροποίηση της στάσης των Α.Ε.Ι. απέναντι στους θεσμούς Διασφάλισης της Ποιότητας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι ο ρυθμός υποβολής Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης θα συνεχισθεί ή και θα επιταχυνθεί.

3.4 Διαπιστώσεις και συμπεράσματα από τις Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης

Στο τέλος του 2009 η Α.ΔΙ.Π. είχε δεχθεί 172 από τις μέχρι σήμερα 220 κατατεθειμένες Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η κατάθεση της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης ενεργοποιεί τη διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης. Προηγουμένως η Α.ΔΙ.Π. μελετά τις Εκθέσεις εξετάζοντας την πληρότητά τους και την ανταπόκρισή τους στις διαδικασίες και τα κριτήρια Διασφάλισης της Ποιότητας, όπως αυτά αναλύονται με ευθύνη της Α.ΔΙ.Π. Περίπου τα 2/3 των εκθέσεων ήταν πλήρεις και περιείχαν, εκτός από ποσοτικά και περιγραφικά στοιχεία, αξιολογη αναλυτική επεξεργασία και εμβάθυνση. Στο 1/3 των εκθέσεων παρατηρήθηκαν σημαντικές ελλείψεις: ανεπαρκής περιγραφή των δραστηριοτήτων του Τμήματος, απουσία ανάλυσης των δεδομένων αξιολόγησης αλλά και μη ανταπόκριση στις διαδικασίες Διασφάλισης της Ποιότητας. Ένας μικρός αριθμός Εκθέσεων όμως ήταν προσχηματικές, επιφανειακές και ακατάλληλες για εξωτερική αξιολόγηση. Αυτές οι τελευταίες επεστράφησαν στα Τμήματα με λεπτομερείς παρατηρήσεις για την μερική ή ριζική αναμόρφωσή τους.

Κατά την επικοινωνία της με τα Τμήματα για την υποστήριξη των διαδικασιών Εσωτερικής Αξιολόγησης και την προετοιμασία της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης η Α.ΔΙ.Π. διαπίστωσε την **αναστροφή του αρχικού κλίματος δυσπιστίας προς τον θεσμό**. Στη συντριπτική πλειονότητα των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης υπογραμμίζεται η χρησιμότητα της οργανωμένης και εμπειριστατωμένης καταγραφής των πεπραγμένων των Τμημάτων για τον μελλοντικό προγραμματισμό των στόχων και των δραστηριοτήτων τους.

Επίσης αναγνωρίζεται ότι οι διαδικασίες αυτές εισήγαγαν στα Τμήματα μία εντελώς νέα λειτουργία ανταλλαγής απόψεων και οργάνωσης δράσεων για τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου. Μερικές Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης διατυπώνουν **προβληματισμό μήπως η όλη διαδικασία αξιολόγησης καταλήξει σε απλή διεκπεραιωτική, γραφειοκρατική διαδικασία**, παραγνωρίζοντας το γεγονός ότι η συστηματική συγκέντρωση στοιχείων είναι στοιχειώδης υποχρέωση των διοικήσεων των ακαδημαϊκών μονάδων και ότι επί της ουσίας στο εξής δεν χρειάζεται από έτος σε έτος παρά απλή επικαιροποίηση των δεδομένων. Υπογραμμίζεται επίσης η **ανάγκη ανάπτυξης ευέλικτου πληροφοριακού συστήματος, ικανού να προσαρμόζεται στην ηλεκτρονική υποδομή των επιμέρους Α.Ε.Ι.**, προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία ηλεκτρονικής συλλογής των απαραίτητων στοιχείων. Επίσης, η ανάγκη απλοποίησης των εντύπων που προτείνει η Α.ΔΙ.Π. για την καταγραφή των δεδομένων της αξιολόγησης. Όπως προαναφέρθηκε, οι ανωτέρω προβληματισμοί οδήγησαν την Α.ΔΙ.Π. να προτείνει μέρος του προϋπολογισμού της στο πλαίσιο της χρηματοδότησης λειτουργίας της από το Ε.Σ.Π.Α. να διατεθεί μετά από προκήρυξη για τη χρηματοδότηση της οργάνωσης της ηλεκτρονικής υποδομής και γραμματειακής υποστήριξης των ΜΟ.ΔΙ.Π. των Α.Ε.Ι. Η διαδικασία έχει πλέον περατωθεί και 39 Α.Ε.Ι. της χώρας θα χρηματοδοτηθούν τους αμέσως επόμενους μήνες με τα ποσά των 0.2-0.5 εκ. € ανά ίδρυμα για την ανάπτυξη των σχετικών υποδομών στις ΜΟ.ΔΙ.Π. τους. Η Α.ΔΙ.Π. ευελπιστεί ότι οι υποδομές αυτές θα συμβάλουν σημαντικά στην απλοποίηση και διευκόλυνση της διαδικασίας συλλογής των απαραίτητων δεδομένων για τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης. Επιπλέον,

η Α.ΔΙ.Π. παρακολουθεί και θα προσαρμόσει ανάλογα τα προτεινόμενα σχέδια των εντύπων της, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των Τμημάτων.

Μέσα από τη επικοινωνία της με τα Α.Ε.Ι. για τη διεκπεραίωση των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης η Α.ΔΙ.Π. διαπίστωσε την αδυναμία των ΜΟ.ΔΙ.Π. να κατανοήσουν τον θεσμικό τους ρόλο και την εύλογη έλλειψη εμπειρίας να αναλάβουν τον συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης των Τμημάτων. Για τη βελτίωση της λειτουργίας των ΜΟ.ΔΙ.Π. η Α.ΔΙ.Π. διοργάνωσε ήδη από το 2009 - και θα συνεχίσει εντατικότερα το 2010 - σειρά ενημερωτικών επισκέψεων των μελών της στις διάφορες περιφέρειες της χώρας, με στόχο την ευαισθητοποίηση και στήριξη των ΜΟ.ΔΙ.Π. των Α.Ε.Ι. της περιοχής.

Σε ορισμένες Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης καταγράφεται ο προβληματισμός των Τμημάτων για την έλλειψη δεσμεύσεων από την Πολιτεία για θεραπεία των ευρημάτων της αξιολόγησης. Τα Τμήματα παραπονούνται ότι δεν υπάρχουν κίνητρα για βελτιώσεις ούτε επιβράβευση απόδοσης, πέραν της ηθικής. Παραγνωρίζουν όμως ότι υποχρέωση για θεραπεία των ευρημάτων και για βελτιώσεις, στο μέτρο που τους αναλογούν, έχουν (α) τα ίδια τα Τμήματα, (β) οι Διοικήσεις των ιδρυμάτων και, βέβαια, (γ) η Πολιτεία, η οποία δεσμεύεται από το Σύνταγμα για την παροχή υψηλού επιπέδου ανώτατης παιδείας.

Οι Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης, τουλάχιστον όσες προχωρούν σε κριτική ανάλυση των απογραφόμενων στοιχείων και δεικτών, παρέχουν πλούσιες πληροφορίες, που ασφαλώς θα αξιοποιηθούν κατά την εξωτερική αξιολόγηση. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι καλές πρακτικές που καταγράφουν ορισμένα τμήματα, όπως π.χ.

- Οι προσπάθειες προσέλκυσης αξιόλογου διδακτικού προσωπικού από άλλα ιδρύματα και το εξωτερικό,
- η μέριμνα για συνεχή ανανέωση-επικαιροποίηση των προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα,
- η ανάπτυξη εκπαιδευτικών συνεργασιών με Α.Ε.Ι. του εξωτερικού και η κινητικότητα (χαμηλή προς το παρόν) των φοιτητών μέσω του προγράμματος ERASMUS,
- Οι ερευνητικές συνεργασίες με Α.Ε.Ι. του εξωτερικού και η ενσωμάτωση σε σημαντικά ευρωπαϊκά ερευνητικά δίκτυα με τη συμμετοχή σε διεθνείς ερευνητικές προτάσεις.
- Η ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των αντίστοιχων επιστημονικών δημοσιεύσεων.
- Η προοδευτικά αυξανόμενη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων και του διαδικτύου στην εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία.

Στις ίδιες όμως Εκθέσεις αναδεικνύονται και πολλές ελλείψεις, αδυναμίες και μειονεκτήματα, που αναμένεται ότι θα επισημανθούν από τους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και θα γίνουν αφορμή για τη διατύπωση εκ μέρους των χρήσιμων συστάσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Όπως αναμενόταν, η πρόοδος των διαδικασιών Διασφάλισης της Ποιότητας φέρνει στο φως και αναδεικνύει τις αρετές αλλά και όλα τα γνωστά προβλήματα της Ελληνικής Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η επιτακτική ανάγκη για Διασφάλιση της Ποιότητας στην Εκπαίδευση επιβάλλει την αντιμετώπιση των αδυναμιών με δραστικές παρεμβάσεις.

Ως ιδιαίτερα σημαντικά χαρακτηρίζονται από την Α.ΔΙ.Π. τα ακόλουθα σημεία, τα οποία προέκυψαν από αβασάνιστες αποφάσεις κυρίως των τελευταίων τριάντα χρόνων.

- **Ασαφείς εθνικοί στόχοι ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.** Καθιστά αμφισβητήσιμη την απορρόφηση του μεγάλου αριθμού πτυχιούχων ορισμένων επιστημονικών πεδίων και θέτει υπό αμφισβήτηση τη σκοπιμότητα ύπαρξης και ανάπτυξης πολλών από τα υπάρχοντα τμήματα των Α.Ε.Ι.
- **Γεωγραφική Διασπορά** των Α.Ε.Ι. αλλά και των μονάδων ανώτατης εκπαίδευσης.
  - Έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη ακόμη και μεμονωμένων τμημάτων σε μικρές επαρχιακές πόλεις ή νησιά.
  - Υπάρχουν ακόμη και «δίδυμα» τμήματα (ένα στην έδρα του Α.Ε.Ι. και δεύτερο του ίδιου Α.Ε.Ι. σε άλλη πόλη).
  - Η διασπορά δεν δικαιολογείται με κριτήρια ποιότητας, ενώ συνεπάγεται αδικαιολόγητο κόστος, λειτουργικά προβλήματα και επικαλύψεις ανθρώπινου δυναμικού και υποδομών.
- **Υπέρμετρος αριθμός τμημάτων και προγραμμάτων σπουδών.**
  - Χαρακτηρίζονται από ασαφείς συνήθως – και συχνά παραπλήσιους με συγγενή τμήματα - στόχους και συνακόλουθα τίτλους σπουδών.
  - Έχουν ως αντικείμενο όχι συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο, όπως αρμόζει σε προπτυχιακές σπουδές, αλλά κάποια ειδίκευση.
  - Οι στόχοι τους (και συνακόλουθα οι τίτλοι σπουδών που απονέμουν) αποτελούν συνδυασμό διαφορετικών επιστημονικών πεδίων.
- **Μεγάλος αριθμός ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης** αναλογικά με τον πληθυσμό της χώρας. Η σύγκριση με άλλες χώρες της Ε.Ε. με αντίστοιχο πληθυσμό ή και με τις τάσεις χωρών με μεγαλύτερο πληθυσμό, όπως π.χ. η Γαλλία, δείχνουν την αριθμητική υπερβολή της Ελλάδας.

Εξάλλου, αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης έχουν επίσης τα ακόλουθα φαινόμενα:

A. ΓΕΝΙΚΑ

- Αντιμετώπιση των ΑΕΙ χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν **οι ανάγκες της κοινωνίας, οι ιδιαιτερότητες και η αποστολή των.**
- **Δημιουργία «τμημάτων-σφραγίδων»** που δέχονται φοιτητές πριν καν αποκτήσουν στοιχειώδη αριθμό μόνιμου προσωπικού και υποδομές.
- **Ανισοκατανομή πόρων και υποδομών** τόσο σε απόλυτα μεγέθη όσο και σε αναλογία με τους εξυπηρετούμενους φοιτητές, με αποτέλεσμα να υπάρχει **υποχρηματοδότηση** σε επίπεδο τακτικού προϋπολογισμού.
- **Σημαντικές ανισότητες στην κατανομή διδακτικού και διοικητικού προσωπικού.** Αλλού υπερπληθυσμός και αλλού δραματικές ελλείψεις.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Αυθαίρετη **ανάπτυξη ειδικοτήτων σε προπτυχιακό επίπεδο**, με ακραίες - μεταπτυχιακές στην ουσία - εξειδικεύσεις και διαθεματικά τμήματα, σε αντίθεση με τις διεθνείς τάσεις παροχής πρώτων πτυχίων με βασικές γνώσεις, που εξειδικεύονται με μεταπτυχιακές σπουδές και προγράμματα διά βίου μάθησης.
- **Δημιουργία μεγάλου αριθμού μεταπτυχιακών προγραμμάτων**, χωρίς σαφείς διαδικασίες εισδοχής και επαγγελματικές προοπτικές, που οδηγούν σε πληθωρισμό πτυχίων.
- **Οι διδακτορικές σπουδές δεν είναι πάντα οργανωμένες** ως συγκροτημένο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών.
- **Ανάγκη προσδιορισμού «προαπαιτούμενων» μαθημάτων**, προκειμένου να διατηρείται η λογική συνέχεια στο πρόγραμμα σπουδών.
- Ανάγκη μεγαλύτερης **έμφασης στην έρευνα** και κυρίως στην εξοικείωση των σπουδαστών με την έρευνα.
- **Ανάγκη εμπλουτισμού του τρόπου διδασκαλίας** κατά περίπτωση, με αξιοποίηση της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, και **έμφασης στην πρακτική εξάσκηση** και εφαρμογή της γνώσης.
- Ανάγκη μεγαλύτερης **σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την τοπική κοινωνία** και των προγραμμάτων σπουδών με την ανάπτυξη της οικονομίας.

Γ. ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΣΗ

- **Περιορισμένη αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές.** Τα περισσότερα από τα Τμήματα αξιολογούν το διδακτικό τους έργο με ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι φοιτητές, ελέγχουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και διαθέτουν θεσμοθετημένες διαδικασίες για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης αυτής. Σε αρκετές περιπτώσεις όμως η αξιολόγηση του διδακτικού έργου από τους φοιτητές πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο της σύνταξης της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης.
- **Πολλαπλές εξεταστικές περιόδους.** Σε αρκετά ιδρύματα υφίστανται τρεις 'διπλές' εξεταστικές περιόδους, αφού ουσιαστικά όλα τα μαθήματα εξετάζονται Ιανουάριο/Ιούνιο/Σεπτέμβριο, καταλήγοντας έτσι σε τρίμηνες εξετάσεις σε βάρος των μαθημάτων.
- Παρατηρείται **χαμηλό επίπεδο σπουδαστών**, το οποίο αποδίδεται στο σύστημα εισαγωγής: εισάγονται σπουδαστές με μεγάλη απόκλιση ως προς το γνωστικό υπόβαθρο.
- Μεγάλη **διακύμανση στον ετήσιο αριθμό των εισακτέων**, με αποτέλεσμα κάποιες χρονιές να εισάγονται υπερβολικά πολλοί σπουδαστές και άλλες χρονιές ελάχιστοι.
- **Πρόβλημα «διπλής εισαγωγής» των φοιτητών:** δεν πρέπει να υπάρχουν σπουδαστές «δύο ταχυτήτων».
- **Μεγάλος αριθμός εισαγόμενων φοιτητών** αναλογικά με τον πληθυσμό της χώρας, αλλά και **ανισοκατανομή φοιτητών** (τμήματα δημοφιλή και τμήματα χωρίς φοιτητές). Σε κάθε περίπτωση οδηγεί σε υποβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσής τους.
- **Μη υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων: μικρό μόνο ποσοστό παρακολουθεί τις παραδόσεις.** Το ενδιαφέρον των φοιτητών περιορίζεται στις εξετάσεις. Η παρακολούθηση πρέπει να είναι υποχρεωτική στα θεωρητικά μαθήματα και όχι μόνο στα εργαστήρια, προκειμένου να μη διασπάται η συνοχή του μαθήματος.
- **Αδυναμία προσέλκυσης άριστων μεταπτυχιακών φοιτητών** και μεταδιδακτορικών ερευνητών, οι οποίοι φεύγουν στο εξωτερικό, λόγω έλλειψης κινήτρων και υποτροφιών.
- **Σημαντική διαφοροποίηση της μέσης διάρκειας των σπουδών** και του ποσοστού έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών μεταξύ τμημάτων. **Καθυστέρηση ολοκλήρωσης των σπουδών** από σχετικά μεγάλο ποσοστό φοιτητών ή και **εγκατάλειψη των σπουδών** από φοιτητές που προσχηματικά μόνον εγγράφονται σε κάποιο τμήμα.

Δ. ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- **Ατελείς οργανωτικές υποδομές:** επιβαρύνουν την καθημερινή λειτουργία των ιδρυμάτων και συνακόλουθα την αναπτυξιακή προσπάθεια.
- **Ανεπαρκείς και πεπαλαιωμένες κτηριακές υποδομές ή μερική μόνον αξιοποίηση** των χώρων διδασκαλίας ανά εβδομάδα σε ορισμένα ιδρύματα (κυρίως στα Πανεπιστήμια).
- Συχνά **πεπαλαιωμένος ή ανεπαρκής εργαστηριακός εξοπλισμός.**

Ε. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

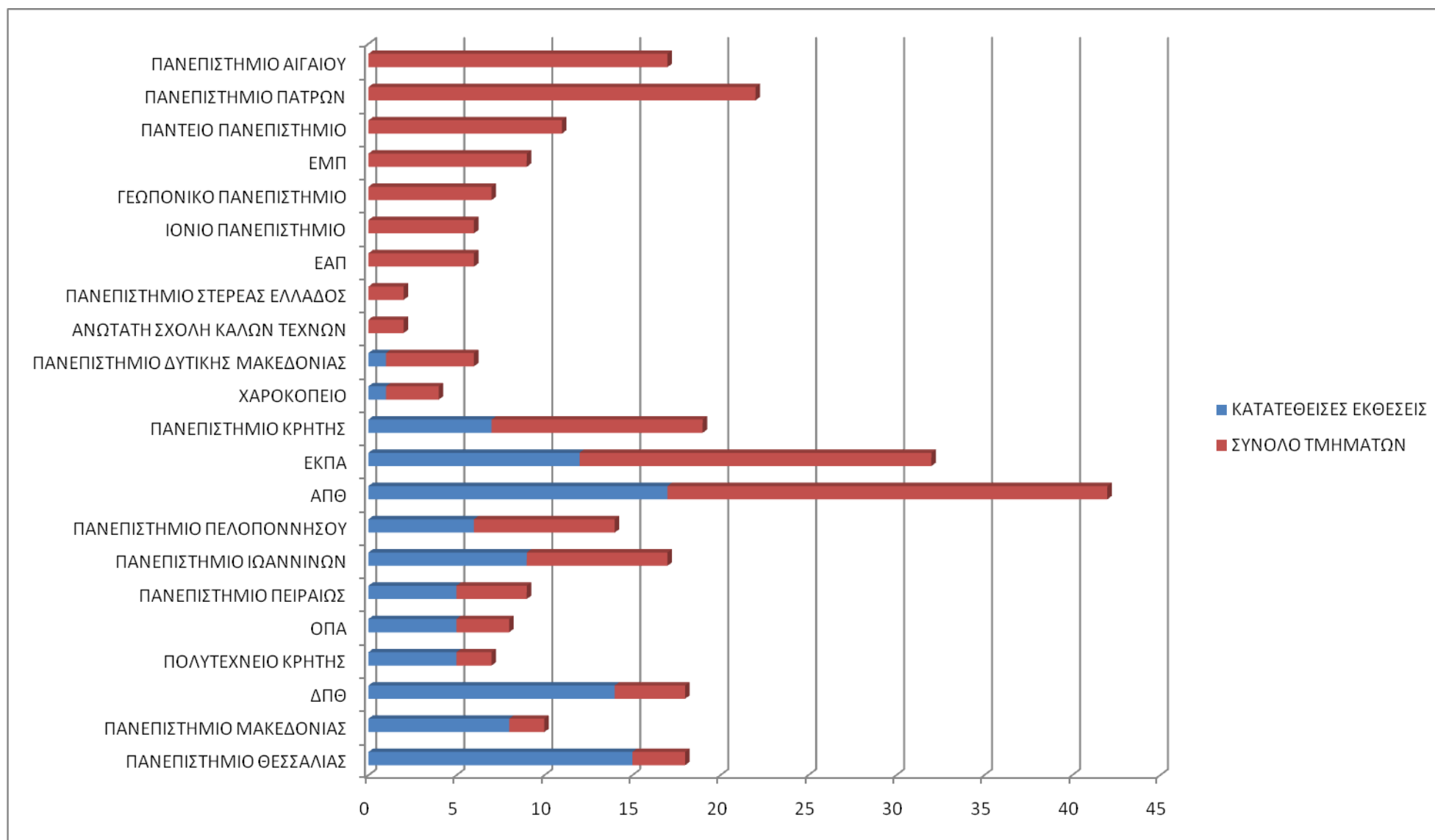
- Είναι γνωστές περιπτώσεις «**εσωτερικής αναπαραγωγής**» στο διδακτικό αλλά και στο διοικητικό προσωπικό.
- **Ανάγκη πρόσληψης μόνιμου προσωπικού** τόσο για τα θεωρητικά μαθήματα όσο και για τα εργαστηριακά, για να υπάρχει συνέχεια και συνέπεια της διδασκαλίας.
- **Έντονη εξω-πανεπιστημιακή απασχόληση των μελών Δ.Ε.Π.** σε ορισμένα Τμήματα: δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία τους.
- Σημαντικές **ελλείψεις στη στελέχωση** των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Παρατηρείται μεγάλη διαφορά αναλογίας διοικητικού προσωπικού προς φοιτητές μεταξύ των Α.Ε.Ι.
- **Γραφειοκρατικές και χρονοβόρες διαδικασίες πρόσληψης διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού,** με αρνητικές επιπτώσεις στην προσέλκυση ποιοτικών υποψηφίων.
- Περιπτώσεις Τμημάτων με **ιδιαίτερα μικρό (και μονοψήφιο ακόμη) αριθμό τακτικού προσωπικού και με μεγάλο αριθμό συμβασιούχων διδασκάλων.** Το φαινόμενο είναι εντονότερο σε πολλά τμήματα των Τ.Ε.Ι. και δημιουργεί σοβαρά λειτουργικά προβλήματα στην εκπαίδευση των φοιτητών.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΙΝΑΚΕΣ

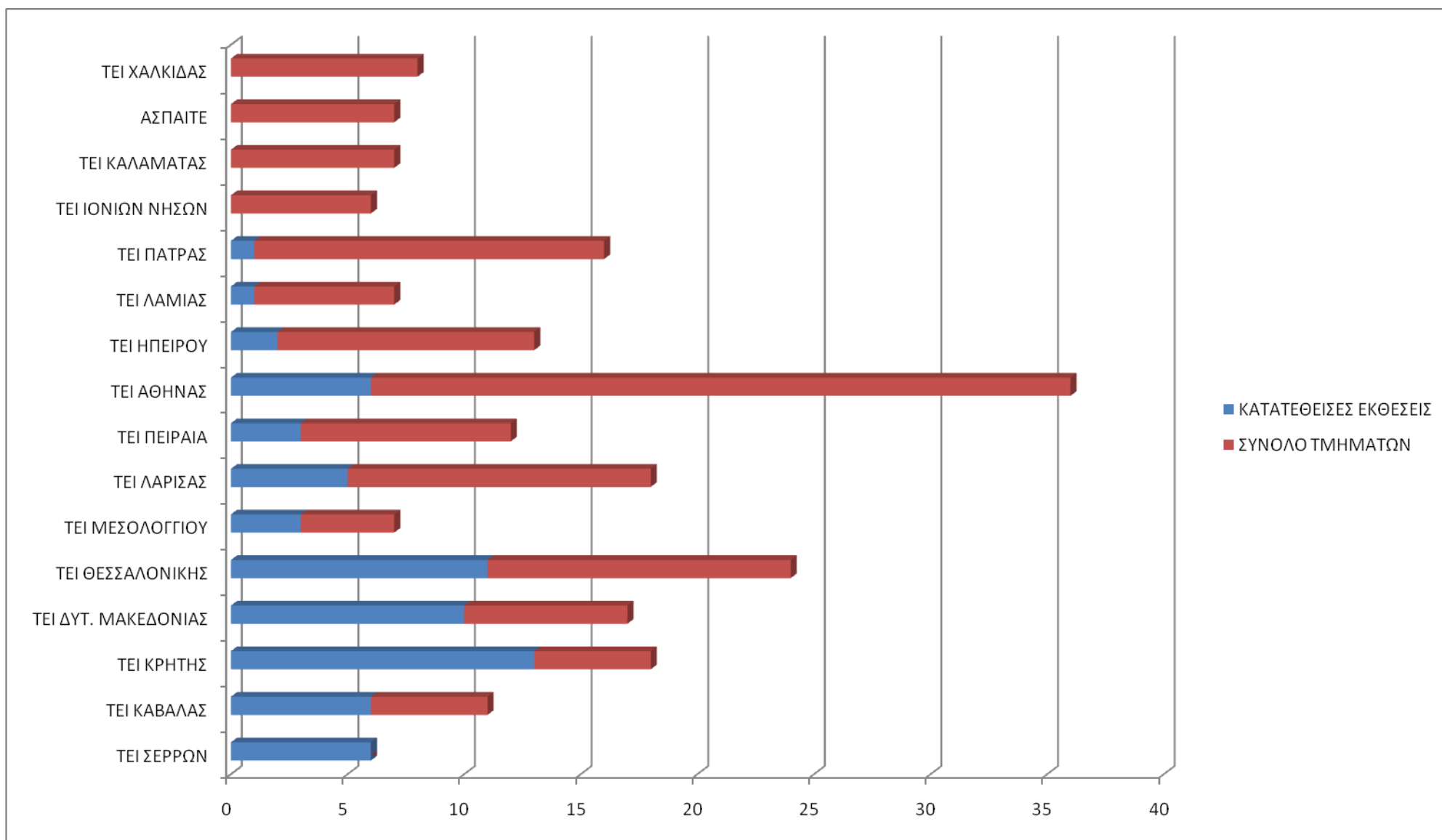

Κατανομή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Ίδρυμα* - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

*Δεδομένα: Δεκέμβριος 2009

Κατανομή Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά Ίδρυμα* - Τ.Ε.Ι.

*Δεδομένα: Δεκέμβριος 2009

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	Σύνολο τμημάτων	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ Αξιολόγηση		ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ Αξιολόγηση	
		σε εξέλιξη	ολοκληρώθηκε	ολοκληρώθηκε	εκκρεμεί
ΕΚΠΑ	32	4	12	0	12
ΕΜΠ	9	1	0	0	0
ΑΠΘ	42	17	17	0	17
ΟΠΑ	8	0	5	0	5
Γεωπονικό Π/μιο Αθηνών	7	0	0	0	0
ΑΣΚΤ	2	0	0	0	0
Πάντειο Π/μιο	11	0	0	0	0
Π/μιο Πειραιώς	9	1	5	0	5
Π/μιο Μακεδονίας	10	0	8	0	8
Π/μιο Πατρών	22	1	0	0	0
Π/μιο Ιωαννίνων	17	0	9	0	9
Π/μιο Θράκης	18	0	14	1	13
Π/μιο Κρήτης	19	0	7	1	6
Π/νείο Κρήτης	7	0	5	0	5
Π/μιο Αιγαίου	17	2	0	0	0
Ιόνιο Π/μιο	6	1	0	0	0
Π/μιο Θεσσαλίας	18	0	15	0	15
Χαροκόπειο Π/μιο	4	0	1	0	1
ΕΑΠ	7	0	0	0	0
Π/μιο Πελοποννήσου	14	4	6	0	6
Π/μιο Δυτ. Μακεδονίας	6	0	1	0	1
Π/μιο Στ. Ελλάδας	2	0	0	0	0
Διεθνές Π/μιο	0	0	0	0	0
Σύνολο τμημάτων Πανεπιστημίων	287	31	105	2	103

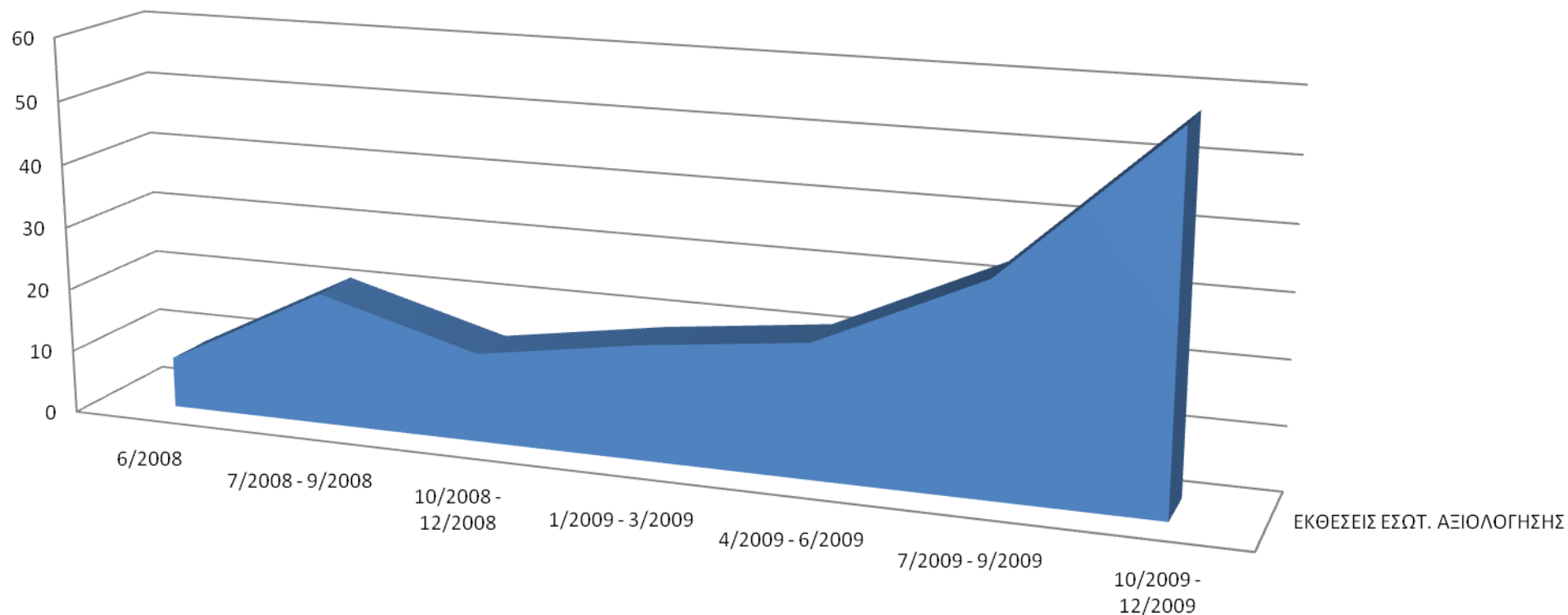
*Δεδομένα: Δεκέμβριος 2009

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ*

Τ.Ε.Ι.	Σύνολο τμημάτων	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ Αξιολόγηση		ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ Αξιολόγηση	
		σε εξέλιξη	ολοκληρώθηκε	ολοκληρώθηκε	εκκρεμεί
Τ.Ε.Ι. Αθήνας	37	9	6	1	5
Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας	18	2	10	0	10
Τ.Ε.Ι. Ηπείρου	13	3	2	0	2
Τ.Ε.Ι. Θεσ/κης	25	10	11	1	10
Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων	6	0	0	0	0
Τ.Ε.Ι. Καβάλας	11	2	6	0	6
Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας	7	1	0	0	0
Τ.Ε.Ι. Κρήτης	19	3	13	1	12
Τ.Ε.Ι. Λαμίας	8	1	1	0	1
Τ.Ε.Ι. Λάρισας	19	0	5	0	5
Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου	7	1	3	0	3
Τ.Ε.Ι. Πάτρας	16	1	1	0	1
Τ.Ε.Ι. Πειραιά	12	1	3	0	3
Τ.Ε.Ι. Σερρών	6	0	6	0	6
Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας	8	1	0	0	0
ΑΣΠΑΠΕ	7	0	0	0	0
Σύνολο τμημάτων Τ.Ε.Ι.	219	35	67	3	64
ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	1	0	0	0	0
Σύνολο τμημάτων Α.Ε.Ι.	509	66	172	5	167

*Δεδομένα: Δεκέμβριος 2009

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Α.Ε.Ι. ΙΟΥΝΙΟΣ 2008 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

	6/2008	7/2008 - 9/2008	10/2008 - 12/2008	1/2009 - 3/2009	4/2009 - 6/2009	7/2009 - 9/2009	10/2009 - 12/2009
■ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΣΩΤ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	8	21	14	18	21	33	57

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΑΕΙ	Σύνολο τμημάτων						
ΔΠΘ	20	5 (Ξάνθη)	4 (Αλεξ/πολη)	9 (Κομοτηνή)	2 (Ορεστιάδα)		
ΑΠΘ	45	1 (Σέρρες)	1 (Βέροια)	43 (Θεσ/κη)			
ΠΑΝ. ΠΕΛ/ΣΟΥ	10	2 (Σπάρτη)	1 (Ναύπλιο)	3 (Τρίπολη)	2 (Κόρινθος)	2 (Καλαμάτα)	
ΠΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ	17	6 (Μυτιλήνη)	3 (Χίος)	3 (Σάμος)	3 (Ρόδος)	1 (Σύρος)	1 (Λήμνος)

Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης ανά επιστημονικό πεδίο Ιούνιος 2008 – Δεκέμβριος 2009

